

OM VARSEL AF PÅBUD M.M.

Kommunen har i mail af 25. oktober 2012 bedt Vejdirektoratet besvare en række spørgsmål vedrørende lejlighedsskiltning.

I oplyser følgende:

"Det drejer sig både om plakater i lysmaster og skiltning i vejarealer. Det kan være markedsføring for koncerter, cirkus, byfester, dyrskuer og lignende.

Hvis plakaten/skiltet opsættes i strid med kommunens regulativ på området, hvor meget skal der så til, for at kommunen kan nedtage plakaterne/skiltene. Det kan f.eks. være

- plakater/skilte, der er opsat uden tilladelse,
- plakater, der hænger for lavt
- plakater/skilte, der hænger/står for længe
- plakater/skilte, der ikke overholder målene
- osv. Osv.

Spørgsmål:

1. "Rimelig frist". Kan kommunen bruge de samme frister som ved valgplakater, § 103 a, stk. 2.
2. Kan et varsel afgives pr. telefon, og samtidig være lovligt/gyldigt.
3. Kan et påbud afgives pr. telefon med en efterfølgende mail. Her starter fristen, på f.eks. 24 timer, fra telefonsamtalen har fundet sted.
4. Skal der sendes et varsel inden der kan sendes et påbud.
5. Kan du afgøre vores diskussion: hedder det "forvarsel" eller "varsel"
6. Er der noget af ovennævnte, der er anderledes i forslaget til den nye vejlov

Da skiltningen er midlertidig, mener jeg, at kommunen, i sagens natur, bør have mulighed for at handle hurtigt."

Vejdirektoratets udtalelse

Indledningsvis vil vi gerne oplyse, at Vejdirektoratet både afgiver generelle udtalelser om fortolkningen af vejlovgivningens¹ bestemmelser og afgør konkrete klager truffet af kommunerne efter disse bestemmelser.

Når vi tager stilling til en klage over en afgørelse truffet efter vejlovgivningens, her vejlovens², bestemmelser, kan vi kun tage stilling til retlige spørgsmål, jf. vejlovens § 4, stk. 1. Vi kan således kun tage stilling til, om en afgørelse er lovlig, men ikke til kommunens skøn inden for lovens

¹ Vejloven, vejbidragsloven, privatvejsloven og vintervedligeholdelses- og renholdelsesloven

² Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 3. november 2011

rammer. Vi kan derfor ikke udtale os om, hvorvidt en lovlig afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig.

Vi kan endvidere tage stilling til, om kommunen har overholdt almindelige forvaltningsretlige regler, herunder bestemmelser i forvaltningsloven³, i forbindelse med en afgørelse truffet efter vejlovgivningen, men ikke til, om kommunen har iagttaget god forvaltningsskik.

Vi kan derfor ikke udtale os på en sådan måde, at vores udtalelse fremstår som en forhåndsgodkendelse af et konkret projekt. Vores udtalelser skal derfor være af generel karakter og med respekt for begrænsningerne i vores kompetence som klagemyndighed.

Vejlovens § 102, stk. 1-2

Det kræver kommunens tilladelse at anbringe materiel, materialer, løsøregenstande og lignende, herunder plakater og skilte, på kommuneveje. Det følger af vejlovens § 102, stk. 1.

Før kommunen giver en sådan tilladelse, skal den forhandle med politiet. Det følger af vejlovens § 105.

Med skilte i denne paragraf skal forstås skilte, der har ikke et færdselsregulerende eller færdselsvejledende indhold og kan heller ikke forveksles med autoriseret vejafmærkning. Hvis der er tale om færdselsregulerende skilte, skal sagen behandles efter færdselslovens § 92.

Hvis nogen anbringer sådanne genstande på vejareal uden kommunens tilladelse, og pågældende ikke retter sig efter et påbud om at fjerne dem, kan kommunen fjerne dem på den pågældendes regning. Hvis det anbragte er til ulempe for færdslen, kan kommunen fjerne det uden først at give et påbud. Det samme kan politiet i påtrængende tilfælde. Det følger af vejlovens § 102, stk. 2.

§ 102, stk. 1, angiver ikke udtrykkeligt hvilke hensyn, der skal indgå i kommunens skøn. Bestemmelsen må ses som et udslag af kommunens almindelige rådighedsret over vejarealet, og skal sikre, at vejarealer ikke uden særlig tilladelse anvendes til andet end vejformål.

Kommunen skal derfor først og fremmest tage hensyn til arealets primære funktion som færdselsareal, men også til arealets andre almindeligt anerkendte funktioner. Det er herunder normalt antaget, at facadeejerne har en (særlig) fortrinsret frem for vejens almindelige brugere til at benytte arealet til andet end færdselsareal.

Varsel – Varsling - Forvarsel

Vejlovgivningen indeholder ikke selvstændige bestemmelser om varsling af afgørelser, der vil blive truffet efter vejlovgivningens bestemmelser.

Spørgsmålene om, hvornår der skal varsles, og hvem der skal varsles, må derfor besvares på grundlag af den almindelige forvaltningsret.

³ Lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012

Egentlige bestemmelser om, at en myndighed skal varsle en afgørelse, før den bliver truffet, findes i en række særlove, der regulerer myndighedernes tvangsindgreb over for borgerne, f.eks. § 5 i loven om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter⁴. Den underretning, der skal foretages efter denne bestemmelse, kan nærmest betegnes som en udvidet form for partshøring, således som vi kender den fra forvaltningslovens § 19.

Kommunalbestyrelsen må ikke træffe afgørelse, før den har gjort parten bekendt med det faktiske oplysningsgrundlag i sagen og har givet parten lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis parten ikke kan antages at være bekendt med, at kommunen er i besiddelse af bestemte oplysninger om sagens faktiske omstændigheder. Det er endvidere en betingelse, at disse oplysninger skal være af væsentlig betydning for sagens afgørelse og til ugunst for den pågældende part. Dette fremgår af forvaltningslovens § 19, stk. 1.

Endvidere er kommunalbestyrelsen efter omstændighederne forpligtet til at underrette en sags parter om, at en sag verserer med henblik på, at parten kan benytte sin ret til at fremkomme med en udtalelse, jf. forvaltningslovens § 21, før den træffer afgørelse i sagen.

Reglerne i forvaltningslovens §§ 19 og 21 indebærer, at partshøring skal foretages i alle tilfælde, hvor parten skønnes at kunne have en interesse i at få lejlighed til at se og eventuelt kommentere afgørelsesgrundlaget, med mindre hensynet til offentlige eller andre privates interesser taler imod det.

Reglerne skal således på den ene side sikre, at der foreligger et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag til at træffe en lovlig og forsvarlig afgørelse, samt tjene det retssikkerhedsmæssige hensyn, at ingen pålægges nye byrder, uden at være hørt forinden.

Dette er baggrund for den almindelige forvaltningsretlige grundsætning om, at påbud bør varsles, før de meddeles.

I almindelighed anvendes betegnelsen "varsel, forvarsel eller varsling" om en henvendelse fra myndigheden til en borger, virksomhed eller lignende, hvor myndigheden oplyser, at den er blevet opmærksom på et forhold, som den beder den forpligtede om at bringe i orden – fx fjerne en ulovligt anbragt genstand, klippe sin hæk o.s.v. I denne betydning er et varsel en opfordring fra myndigheden til borgeren om at bringe et forhold i orden, således at det ikke er nødvendigt for myndigheden at give et egentligt påbud (en afgørelse).

Hvis et varsel ikke opfylder kravene for en partshøring, dvs. at kommunen ikke fremsender de oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, som kan medføre en afgørelse til ugunst for parten, og som parten ikke kan antages at være bekendt med, at kommunen har, så skal der foretages en egentlig partshøring – altså endnu en handling.

Ad spm. 1 – Hvad er et rimeligt varsel?

⁴ Lov nr. 442 af 9. juni 2004, som ændret ved lov nr. 525 af 6. juni 2007. Administreres af Justitsministeriet.

Med mindre der er fastsat en særlig frist for indgivelse af bemærkninger og ændringsforslag⁵ gælder det almindelige forvaltningsretlige princip om, at myndigheden skal give parten "en rimelig frist" til komme med bemærkningerne.

Det fremgår af Justitsministeriets vejledning til forvaltningsloven⁶, pkt. 106, at "*ved fastsættelsen af en frist bør der gives den pågældende part rimelig tid til at sætte sig ind i oplysningerne og overveje udtalelsens form og indhold. Der kan i den forbindelse tages hensyn til omfanget af oplysningerne og til sagens karakter, herunder om parten tidligere har haft lejlighed til at udtale sig om andre dele af sagen. Der kan endvidere tages hensyn til, om sagen er af en sådan karakter, at parten typisk vil kunne have interesse i at lade en sagkyndig vurdere sagen eller medvirke ved udformningen af udtalelsen. Der bør også tages hensyn til andre private eller offentlige interesser, navnlig andre parters interesse i en hurtig behandling af sagen.*"

På vejlovgivningens område skal varigheden af fristen således fastsættes på baggrund en samlet vurdering, hvori indgår de hensyn, der er nævnt i vejledningen og hensynene trafikken, herunder trafikafviklingen og trafiksikkerheden. Det kan endvidere indgå i overvejelser, om et eventuelt påbud kommer uventet, f.eks. bør et påbud om at snerydde ikke komme overraskende i december – januar.

Omkring fysisk lovliggørelse (fjernelse af genstandene) af forhold, som er iværksat uden tilladelse efter vejlovens § 102, kan det endvidere indgå i overvejelserne om fristens længde, om den fysiske lovliggørelse er særligt arbejdskrævende eller kræver særlig sagkyndig bistand.

Så det korte svar er, at der som hovedregel ikke er bindende regler om fristens længde, men at den fastsættes af kommunen efter en konkret vurdering.

Et eksempel på en for kort frist inden for miljørettens område kan du finde på dette link:
<http://www.nmkn.dk/NR/rdonlyres/9174CC5D-90DE-44B3-A63F-E0F1DE60FB76/0/NMK40000054.pdf>

Ad spm. 2 og 3 – Er der krav til, hvordan et varsel henholdsvis et påbud skal meddeles?

Der findes ikke bindende regler i vejlovgivningen om, hvordan en partshøring eller et påbud (en afgørelse) skal meddeles, når der er tale om særlig råden over vejarealerne.

Spørgsmålet må derfor besvares på grundlag af de almindelige forvaltningsretlige regler. Det fremgår af forvaltningslovens § 23, stk. 1, at en afgørelse kan meddeles mundtlig. Men i så fald kan modtageren af afgørelsen kræve at få en skriftlig begrundelse for afgørelsen.

Der findes ikke bindende regler om, hvordan en partshøring skal gennemføres. Den ville således kunne gennemføres ved en gennemgang af sagens dokumenter og journaler på kommunekontoret, hvor parten mundtligt kommenterer sagens oplysninger m.m. Denne metode

⁵ Et eksempel herpå har vi i privatvejslovens § § 48, stk. 3, hvorefter grundejerne skal have mindst 3 uger til at fremkomme med bemærkninger og ændringsforslag.

⁶ Justitsministeriets vejledning nr. 11740 af 4. december 1986 til forvaltningsloven

kan være praktisk i tilfælde, hvor sagens dokumenter er vanskelige at fotokopiere og sende med posten til parten. Metoden vil i øvrigt ofte indebære, at myndigheden skal udfærdige et notat til sagen, jf. notatpligten i offentlighedslovens⁷ § 6.

Som ved al anden henvendelse fra en myndighed til en borger består udfordringen i efterfølgende at kunne bevise, at procedurereglerne er overholdt, herunder hvilke ”oplysninger om sagens faktiske omstændigheder”, der har været forelagt parten til udtalelse.

Der findes heller ikke bindende regler om, at et varsel eller et påbud f.eks. skal sendes som anbefalet post eller med afleveringskvitering.

Reglen er, at varslet (partshøringsbrevet med bilag) og påbuddet skal være kommet frem til modtageren for at få retsvirkninger. Dette vil i de fleste tilfælde kunne opfyldes ved almindelige postforsendelser.

Når myndigheden mener, at det er særlig påkrævet at sikre sig bevis for, at varslet eller påbuddet er kommet frem, kan den vælge f.eks. at sende det som anbefalet post eller med afleveringskvittering. Sidstnævnte metode anvendes ofte af advokater m.m., der vil have bevis for, at deres brev er afleveret af posten i modtagerens postkasse – altså er kommet frem.

Ad spm. 4 – Skal et påbud altid varsles?

Vejbestyrelsen eller vejmyndigheden skal overholde partshøringsforpligtelsen i forvaltningslovens § 19, medmindre der i den relevante bestemmelse i vejlovgivningen er fastsat en anden procedurebestemmelse, der stiller sagens parter mindst lige så godt.

I forvaltningslovens § 19, stk. 2, findes en række bestemmelser om, hvornår myndigheden ikke er forpligtet til at partshøre. Der er her tale om en udtømmende opregning af tilfælde, og de skal administreres snævert, dvs. de skal administreres som undtagelsesbestemmelser.

Der kan derfor forekomme tilfælde, hvor et påbud er lovligt, selvom der ikke har været partshørt forinden.

Ad spm. 5 – Hedder det forvarsel eller varsel?

Det afgørende er ikke, om der i overskriften står varsel eller forvarsel. Det afgørende er indholdet af brevet, og at det er klart for modtageren, hvad brevet går ud på.

I øvrigt skal jeg henvise til bemærkningerne under Varsel – Varsling – Forvarsel.

Ad spm. 6 – Indebærer forslaget til ny vejlov ændringer i disse regler?

Det udkast til forslag til ny vejlov, som har været i høring her i efteråret 2012, indeholder et forslag i § 74, stk. 2, om, at hvis et påbud ikke efterkommes indenfor en af vejmyndigheden fastsat rimelig frist, så kan vejmyndigheden fjerne genstandene for den pågældendes regning uden yderligere påbud.

⁷ Lov nr. 572 af 19. december 1985 om offentlighed i forvaltningen, med senere ændringer. Administreres af Justitsministeriet.

En tilsvarende bestemmelse findes i forslagets § 72, stk. 6, om gravearbejder i offentlige veje.

